

IDEFISC®

Juridische nieuwsbrief: verschijnt driemaandelijks

© IDEFISC Internationale vereniging met wetenschappelijk doel - Nummer : 103 - Afgiftekantoor: Brussel V - juni 2018 - info@idefisc.be

Editoriaal

Europa : een nieuwe misdadige richtlijn

De Europese Unie heeft net een nieuwe richtlijn goedgekeurd die de Lidstaten zal verplichten om de tussenpersonen en fiscale raadgevers te dwingen “grensoverschrijdende fiscale structuren” aan de fiscale administraties aan te geven.

Het betreft grotendeels elke structuur die ten minste een Lidstaat en een andere Staat, al dan niet lid, betreft en die beantwoordt aan vele « markers » die door de Commissie gedefinieerd zijn : het gebruik van de verliezen om de fiscale last te verminderen, gebruik van fiscale stelsels die het mogelijk maken om een inkomen om te zetten in een andere categorie van inkomens die minder of niet belast, overdracht van immaterieel actief dat moeilijk te evalueren is, overdracht van functies of risico's die vastgestelde fiscale gevolgen ...

Deze informatie zal daarna door de Staten uitgewisseld worden teneinde hen toe te laten om makkelijker te reageren door hun wetgeving aan te passen om te voorkomen dat de fiscale constructies in kwestie efficiënt zijn.

Het gaat over een nieuw element dat de mutatie van de Europese Unie aantoont. Bij het begin, door een eenheidsmarkt te creëren, heeft de Unie nieuwe rechten toegekend aan personen tegenover de Staten en vermindert ze de bevoegdheid van de Staten. Vandaag blijkt ze nog meer staatsgericht te zijn dan hen, en blijft ze hun bevoegdheid over de burgers maar versterken. De Europese Unie is onvrij geworden, maar, in het bijzonder wanneer, zoals in dit geval, een richtlijn met unanimitéit wordt goedgekeurd en alle Lidstaten, met inbegrip van de Belgische regering, er dezelfde verantwoordelijkheid voor hebben.

Dit wil zeggen dat één van de onaanvaardbare gevolgen van deze richtlijn is dat personen die onderworpen zijn aan het beroepsgeheim, behalve indien de Lidstaten hiervan afwijken (wat ze kunnen doen), verplicht worden om zaken betreffende hun cliënten bekend te maken, en dit op straffe van sancties. Het is in het bijzonder ontoelaatbaar dat een advocaat die naam waardig zich aan dergelijke verplichting onderwerpt. Geluk-

kig bevat de tekst belangrijke lacunes die scrupuleuze en creatieve advocaten de mogelijkheid geven om het beroepsgeheim te respecteren zonder inbreuk te plegen op de richtlijn.

De tekst zal van toepassing zijn vanaf 2020, maar met een terugwerkende kracht op verrichtingen die sinds de inwerkingtreding van de richtlijn werden uitgevoerd, ongetwijfeld begin juli 2018. Het betreft hier niet de interne verrichtingen binnen één Staat.

Zelfs al zal blijken dat ze ongetwijfeld weinig efficiënt is, door de achterpoortjes die ze heeft, toont deze tekst duidelijk een politieke intentie om, bij voorkeur nog vandaag, van Europa een fiscale hel te maken, niet alleen door de omvang van de belastingen die daar zullen geheven worden, maar ook door de zwaarte van de sancties en procedures die aan de belastingplichtigen worden opgelegd, zodat de Staat alles over hen weet.

Thierry AFSCRIFT

De uithalen van de beer

De PB veranderen.....na de verkiezingen?

In België zijn de federale verkiezingen aangekondigd voor volgend jaar. Sommige partijen beginnen reeds hun intentie aan te kondigen om de personenbelasting te veranderen, uiteraard na de verkiezingen. Vandaag is het moment waarop men de belofte kan maken....die men nadien niet zal houden, ook al is men verkozen.

We horen soms de uitgangspunten van een belofte tot wijziging van de personenbelasting. Maar nooit krijgen we verduidelijking over de manier waarop ze zal gewijzigd worden. Binnen de meerderheid kondigen zij die de hervorming van de vennootschapsbelasting gemist hebben, door te weigeren dat ze een echte belastingverlaging zou inhouden, aan dat ze de personenbelasting zullen hervormen, maar, naar het schijnt, op dezelfde wijze als voor de vennootschapsbelasting. Men heeft het over de noodzaak van een “*budgettaire neutraliteit*”, door doen alsof ze geloven dat dit de belastingverlaging tegenhoudt, omdat de inkomsten constant zouden moeten zijn.

In realiteit duidt de budgettaire neutraliteit enkel aan dat de verlagingen van inkomsten moeten gepaard gaan met ofwel nieuwe inkomsten, ofwel een nieuwe verlaging van de uitgaven.

Maar het is net dat wat de huidige regering niet kan overwegen. Sinds ze aangetreden is, zijn de uitgaven blijven stijgen, ook al is dat minder snel dan voordien.

We moeten er dus voor vrezen dat België één van de meest belaste landen van de wereld zal blijven.

Editoriaal

Europa : een nieuwe misdadige richtlijn	1
De rectificatie van de directoriale beslissing: een nieuw rechtsmiddel	6
Splitsing van eigendom: geen abnormaal of goedgeunstig voordeel voor de verbeteringswerken uitgevoerd door de vennootschap-vruchtgebruiker	7
Terbeschikkingstelling van een woonst door een rechtspersoon: de administratie volgt de rechtspraak	9
Successierechten op schenkingen tijdens de verdachte periode – hoofdelijke aansprakelijkheid van de erfgenamen	11
Nietigheid van de directoriale beslissing in geval van het niet respecteren van de vraag tot hoorzitting van de belastingplichtige	12
Verstrenging van de sancties in geval van niet-neerlegging van de jaarrekeningen	13

De rectificatie van de directoriale beslissing: een nieuw rechtsmiddel

Een hele recente wet van 15 april 2018 voert een nieuwe mogelijkheid van fiscaal beroep in voor de belastingplichtige die reeds een bezwaarschrift heeft ingediend en die een directoriale beslissing heeft gekregen die hem niet volledig gelijk geeft.

Tot op vandaag, indien een administratieve bezwaarprocedure opgestart en indien een directoriale beslissing werd genomen over dit bezwaar, werd het onmogelijk om de administratieve procedure verder te zetten, ook al kwamen er nieuwe elementen boven, of indien, voor de één of andere reden, een akkoord mogelijk werd wat voordien niet het geval was.

Een rectificatie van de belasting van na de directoriale beslissing was slechts mogelijk onder de zeer strikte voorwaarden van de procedure van ontheffing van ambtswege (die veronderstelt dat de belastingplichtige bijvoorbeeld het bestaan van een materiele vergissing of van een dubbel gebruik aantoonde).

De belastingplichtige was dus verplicht om een rechtsvordering in te stellen, om eventueel daarna akkoordconclusies neer te leggen over bepaalde punten

die onbetwist waren geworden, als hij erin slaagde om een akkoord post-directoriale beslissing kon vinden met de fiscale administratie – wat bijvoorbeeld niet uitzonderlijk is inzake beroepskosten of de evaluatie van voordelen in nature.

Voortaan kan de belastingplichtige die een directoriale beslissing heeft gekregen hiertegen een aanvraag tot rectificatie indienen binnen een termijn van drie maanden. Deze aanvraag tot rectificatie blijft een administratief rechtsmiddel en de rechtbanken komen hier niet in tussen.

De bedoeling is om de weg te openen naar een verbetering van de voorheen genomen beslissing en deze rectificatie kan zowel fouten betreffen als een beoordeling in feite van de omstandigheden van het geschil. De nieuwe wet zegt niet dat de administratie ook niet kan terugkomen op juridische aspecten; integendeel, ze voorziet dat de onderzoekende ambtenaar alle onderzoeks- en bewijsmiddelen die te zijner beschikking staan, mag gebruiken in het kader van een gewoon bezwaarschrift, om de beslissing die verkeerd zou zijn te verbeteren.

Het betreft dus een soort “*hoger beroep*” van de initiële administratieve beslissing, maar zonder beroep te moeten doen op een rechter. De beslissing die wordt genomen over de rectificatie

mag de situatie van de belastingplichtige niet verergeren; ze mag enkel ofwel een status quo behouden vergeleken met de initiële directoriale beslissing, of deze in het voordeel van de belastingplichtige verbeteren.

Indien de beslissing die genomen wordt op basis van de aanvraag tot rectificatie de belastingplichtige niet tevreden stelt, behoudt hij de mogelijkheid om daarna in beroep te gaan bij de rechtbank, maar we moeten zeggen dat de termijn om dit te doen veel korter is dan deze die begint te lopen na een directoriale beslissing: deze termijn bedraagt één maand in plaats van drie maanden.

“

Deze nieuwe maatregel past in een zekere tendens die we momenteel opmerken binnen de fiscale administratie, om haar relatie van de belastingplichtigen “te personaliseren” en de mogelijkheden van minnelijke uitwisselingen te vergroten die kunnen leiden tot een akkoord buiten de rechtszaal.

Met een dosis moed kunnen we er zelfs een vorm van wetgevende « schuldbekentenis » in zien aanzien dat de fiscale wetten zodanig onbegrijpelijk worden, dat het nodig wordt om een echt « berouwwrecht » in te voeren met de directoriale beslissing als doel...

”

Deze nieuwe maatregel past in een zekere tendens die we momenteel opmerken binnen de fiscale administratie, om haar relatie van de belastingplichtigen “te personaliseren” en de mogelijkheden van minnelijke uitwisselingen te vergroten die kunnen leiden tot een akkoord buiten de rechtszaal.

We kunnen nu al voorspellen dat wat betreft de principiële aspecten, het zonder twijfel onnodig zal zijn om dit bijkomend rechtsmiddel te gebruiken. Maar misschien zal ze een zekere impact hebben op de dossiers die ontstaan zijn uit een manifest onbegrip tussen de belastingplichtige en zijn belastingcontroleur of uit externe omstandigheden, zoals stukken die niet tijdig konden worden neergelegd in het kader van een bezwaarprocedure, maar die beschikbaar worden na het ontvangen van de directoriale beslissing.

Met een dosis moed kunnen we er zelfs een vorm van wetgevende « *schuldbekentenis* » in zien aangezien dat de fiscale wetten zodanig onbegrijpelijk worden, dat het nodig wordt om een echt « berouwrecht » in te voeren met de directoriale beslissing als doel...

Séverine SEGIER

Splitsing van eigendom: geen abnormaal of goedgunstig voordeel voor de verbeteringswerken uitgevoerd door de vennootschap-vruchtgebruiker

De constructies die op een splitsing tussen het vruchtgebruik en de naakte eigendom van een gebouw liggen, zijn sinds vele jaren het mikpunt van de fiscus. Over het algemeen valt de fiscus de waardering aan van het vruchtgebruik of de werken die voor rekening van de vruchtgebruiker tijdens de duur van het vruchtgebruik worden uitgevoerd terwijl deze door de naakte eigenaar moesten gedragen worden. In dat geval heeft de fiscus de neiging om de werken te belasten die kosteloos overgaan naar de eigenaar op het einde van het vruchtgebruik (terwijl er tussen de gewone markspelers een vergoeding zou aangerekend worden) onder vorm van ofwel een abnormaal of goedgunstig voordeel in hoofde van de vennootschap-vruchtgebruiker, ofwel als voordeel van alle aard in hoofde van de naakte eigenaar.

Het is dit administratief standpunt dat aanleiding heeft gegeven tot het geschil dat voor het Hof van Beroep van Brussel aanhan-

gig werd gemaakt en waarvan de feiten als volgt kunnen samengevat worden: een koppel heeft het vruchtgebruik van een woonhuis voor een periode van negen jaar overgedragen aan een vennootschap. De vennootschap heeft tijdens de periode van het vruchtgebruik werken uitgevoerd voor een bedrag van 41.055,48 €. Op het einde van het vruchtgebruik beslist de fiscus om de vennootschap te belasten op een abnormaal of goedgunstig voordeel dat overeenkomt met de waarde van de werken die door de vennootschap-vruchtgebruiker aan het gebouw werden uitgevoerd aangezien er aan haar geen enkele vergoeding werd betaald op het einde van het vruchtgebruik voor de uitgevoerde werken.

In haar verdediging riep de vennootschap het feit in dat haar geen enkele vergoeding verschuldigd was aangezien de werken die tijdens het vruchtgebruik werden uitgevoerd “verbeteringswerken” waren. De vennootschap steunde haar verdediging op artikel 599, paragraaf 2 BW dat zegt dat “*De vruchtgebruiker, bij het eindigen van het vruchtgebruik, geen vergoeding mag vorderen voor verbeteringen die hij zou beweren te hebben aangebracht, al mocht de waarde van de zaak hierdoor zijn vermeerderd*”.

Deze bepaling steunt op het feit dat de voordelen die de vruchtgebruiker haalt uit de verbeteringswerken veronderstelt worden de

“

De vraag rond het al dan niet bestaan van een abnormaal of goedgunstig voordeel in hoofde van de vennootschap hing in dit geval enkel af van de burgerrechtelijke kwalificatie die aan de uitgevoerde werken werd gegeven. Enkel een onderbouwde analyse naar burgerlijk recht kon het Hof leiden naar de conclusie dat geen enkele vergoeding verschuldigd was voor de uitgevoerde werken omdat het ging over verbeteringswerken in de zin van artikel 599, paragraaf 2 BW. Indien het Hof deze kwalificatie niet had weerhouden, zou een abnormaal of goedgunstig voordeel in hoofde van de vennootschap-vruchtgebruiker kunnen belast worden zijn.

”

kost van deze werken te compenseren¹. Volgens de rechtsleer wordt met verbeteringswerken de werken bedoeld waarvan de kost niet hoger is dan de inkomsten van het vruchtgebruik². Het ontbreken van vergoeding van de vruchtgebruiker voor de verbeteringswerken die hij uitgevoerd heeft, vloeit voort uit het feit dat deze werken door de vruchtgebruiker werden uitgevoerd om zijn eigen comfort te vergroten en hij er gedurende de volledige duur van het vruchtgebruik heeft kunnen van genieten³.

In dit geval riep de vennootschap-vruchtgebruiker het argument in dat de waarde van de werken (41.055,48 €) lager was dan de inkomsten van het vruchtgebruik (volgens haar geraamd op 80.317,44 €) zodat deze werken gekwalificeerd dienden te worden als « verbeteringswerken » in de zin van artikel 599, paragraaf 2 BW waarvoor geen enkele vergoeding verschuldigd is.

Het Hof van Beroep heeft deze stelling gevolgd krachtens een

redenering die zonder voorbehoud moet goedgekeurd worden:

¹ Cass., 27 januari 1887, Pas., 1887, I, 56.

² J. Hansenne, « Les biens », T. II, édition Collection scientifique de la Faculté de droit de Liège, 1996, p. 1040-1041.

³ P.F. Coppens, « Développements récents en matière d'utilisation des constructions usufruit à des fins fiscales », J.T., 12/2007.

⁴ Hof van Beroep van Brussel, 12 september 2017, Rol nr. 2015/AF/88.

« Volgens artikel 26, paragraaf 1 van het WIB1992, » (...) Wanneer een in België gevestigde onderneming abnormale of goedgunstige voordelen verleent, worden die voordelen bij haar eigen winst gevoegd, tenzij die voordelen in aanmerking komen voor het bepalen van de belastbare inkomsten van de verkrijger”.

De BVBA 'FC' heeft op het einde van het vruchtgebruik geen abnormaal en goedgunstig voordeel verleent aan de naakte eigenaars van het gebouw dat overeenkomt

met de waarde van de werken die tijdens het vruchtgebruik door de vennootschap werden uitgevoerd en waarvan zij eigenaar zijn geworden zonder vergoeding.

Deze werken bestaan inderdaad uit verbeteringswerken waarvoor geen enkele vergoeding verschuldigd was aan de vruchtgebruiker conform artikel 599, paragraaf 2, van het WIB 1992.

Het ontbreken van een vergoeding voor de BVBA 'FC' voor de uitvoering van die werken op het einde van het vruchtgebruik kan geen abnormaal of goedgunstig voordeel inhouden, aangezien deze situatie voortkomt uit het effect van de wet”⁴.

De vraag rond het al dan niet bestaan van een abnormaal of goedgunstig voordeel in hoofde van de vennootschap hing in dit geval enkel af van de burgerrechtelijke kwalificatie die aan de uitgevoerde werken werd gegeven. Enkel een onderbouwde analyse naar burgerlijk recht kon het Hof leiden naar de conclusie dat geen enkele vergoeding verschuldigd was voor de uitgevoerde werken

omdat het ging over verbeteringswerken in de zin van artikel 599, paragraaf 2 BW. Indien het Hof deze kwalificatie niet had weerhouden, zou een abnormaal of goedgunstig voordeel in hoofde van de vennootschapvruchtgebruiker kunnen belast worden zijn.

Chloé BINNEMANS

Terbeschikkingstelling van een woonst door een rechtspersoon: de administratie volgt de rechtspraak

Wanneer een werkgever kosteloos een woonst ter beschikking stelt van een werknemer, dan geniet deze een belastbaar fiscaal voordeel ten titel van bezoldiging. De waarde van dit voordeel wordt verschillend bepaald al naargelang dat het goed door een natuurlijk persoon of door een rechtspersoon ter beschikking wordt gesteld. Zonder rechtvaardiging is het belastbaar voordeel zoals vastgesteld bij Koninklijk Besluit vier keer hoger dan wanneer het toegekend wordt door een rechtspersoon.

Deze discriminatie werd door de rechtspraak bekritiseerd.

De administratie heeft zonet een omzendbrief gepubliceerd over de forfaitaire waardering van voordelen van alle aard die voortkomen uit de kosteloze terbeschikkingstelling van een woonst aan werknemers of bedrijfsleiders.

Deze forfaitaire waardering is voorzien door het Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van inkomstenbelastingen 1992 (KB/WIB91).

Deze omzendbrief heeft als doel het gevolg voor te stellen dat in die materie moet gegeven worden, ten gevolge de evolutie van de rechtspraak.

Conform artikel 36, § 1ste van het Wetboek van inkomstenbelastingen 1992 (WIB92), gelden de anders dan in geld verkregen voordelen van alle aard voor de werkelijke waarde bij de verkrijger of, in bepaalde gevallen, voor hun waarde zoals forfaitair vastgesteld door de Koning.

Wat betreft de kosteloze terbeschikkingstelling van een woonst wordt het voordeel van alle aard forfaitair bepaald volgens de regels opgenomen in artikel 18, § 3, 2, KB/WIB 92.

Zo, krachtens dat artikel 18, § 3, 2, KB/WIB92:

“Het voordeel wordt forfaitair vastgesteld op 100/60 of 100/90 van het kadastrale inkomen van het onroerend goed of het gedeelte van het onroerend goed naargelang het een gebouw of een ongebouwd onroerend goed betreft.

In afwijking van het vorige lid wordt, voor gebouwde onroerende goederen of gedeelten daarvan die ter beschikking worden gesteld door rechtspersonen, het voordeel als volgt vastgesteld :

- a) indien het kadastrale inkomen van het onroerend goed of het gedeelte van het onroerend goed kleiner is dan of gelijk is aan 745 euro : op 100/60*

“

In afwachting van de wijziging van de reglementering heeft de administratie beslist om de voornoemde rechtspraak te volgen.

In het geval dat een woonst ter beschikking wordt gesteld van een werknemer of een bedrijfsleider door een rechtspersoon zal het belastbaar voordeel dus worden geraamd op 100/60e van het geïndexeerd kadastraal inkomen van die woonst, in voorkomend geval vermeerderd met 2/3 als het om een gemeubelde woonst gaat.

In voorkomend geval, als de bezwaartermijnen nog lopende zijn, zullen wij aan de betrokken belastingplichtigen aanraden om bezwaar aan te tekenen door zich te baseren op deze nieuwe omzendbrief die door alle onderzoekende ambtenaren zal gevolgd worden.

van het kadastrale inkomen van het onroerend goed of het gedeelte van het onroerend goed, vermenigvuldigd met 1,25;

- b) *(indien het kadastrale inkomen van het onroerend goed of het gedeelte van het onroerend goed groter is dan 745 EUR : op 100/60 van het kadastrale inkomen van het onroerend goed of het gedeelte van het onroerend goed, vermenigvuldigd met 3,8. [...] »*

Zoals we reeds hebben kunnen uiteenzetten in een vorige editie hebben twee arresten van het Hof van Beroep van Gent en een arrest van het Hof van Beroep van Antwerpen het onderscheid dat gemaakt wordt in de berekening van het belastbaar voordeel al naargelang dat het goed door een natuurlijk persoon of door een rechtspersoon ongrondwettelijk verklaard.

Teneinde dit verschil in behandeling te doen verdwijnen, zal het artikel 18, § 3, 2, KB/WIB92 moeten aangepast worden. Momenteel wordt bekeken hoe dit het best wordt aangepakt.

In afwachting van de wijziging van de reglementering heeft de administratie beslist om de voornoemde rechtspraak te volgen.

In het geval dat een woonst ter beschikking wordt gesteld van een werknemer of een bedrijfsleider door een rechtspersoon zal het belastbaar voordeel dus worden geraamd op 100/60e van het geïndexeerd kadastraal inkomen van die woonst, in voorkomend geval vermeerderd met 2/3 als het om een gemeubelde woonst gaat.

Wat betreft de behandeling van bezwaarschriften en van de juridische procedures die daaruit voortvloeien, is de administratie van mening dat mogelijk kan zijn om, bij de berekening van de voordelen van alle aard die voort-

vloeien uit de terbeschikkingstelling van een gebouw of een gedeelte van een gebouw, artikel 18, § 3, 2, eerste paragraaf, KB/WIB92 toe te passen, onafhankelijk van de persoon die het goed ter beschikking stelt.

We kunnen alleen maar blij zijn vast te stellen dat de administratie zich zo snel neerlegt bij deze rechtspraak, zonder te wachten op de wijziging van de reglementering.

In voorkomend geval, als de bezwaartermijnen nog lopende zijn, zullen wij aan de betrokken belastingplichtigen aanraden om bezwaar aan te tekenen door zich te baseren op deze nieuwe omzendbrief die door alle onderzoekende ambtenaren zal gevolgd worden.

Pascale HAUTFENNE

Successierechten op schenkingen tijdens de verdachte periode – hoofdelijke aansprakelijkheid van de erfgenamen

Inzake successierechten is de *verdachte periode* die periode van 3 jaar vóór het overlijden.

Volgens artikel 7 van het Wetboek van successierechten wordt elke roerende schenking die tijdens de verdachte periode werd toegekend en die niet onderworpen werd aan schenkingsrechten, opnieuw in de nalatenschap opgenomen en onderworpen aan schenkingsrechten.

Wanneer deze schenkingen werden toegekend aan personen die niet de erfgenamen zijn van de overledene, kan het stelsel van hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van de successierechten, zoals deze bestaat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het Waals Gewest, een fundamenteel onjuist en zelfs discriminerend karakter vertonen.

De erfgenamen, legatarissen en begiftigden zijn in principe inderdaad tegenover de Staat niet gehouden tot het betalen van successierechten of voor het recht van overgang bij overlijden, ieder

voor wat door hen in de nalatenschap werd verkregen. Ieder van hen is dus rechtstreeks schuldenaar voor zijn deel van de successiebelasting.

Maar het kan gebeuren dat ieder van de erfopvolgers voor meer dan zijn deel van de nalatenschap gehouden worden tegenover de Staat.

Gelet op deze welgekomen beslissing dringt een aanpassing van artikel 70 van het Wetboek van successierechten zich op...in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het Waals Gewest, want nogmaals blijkt dat het Vlaams Gewest op het vlak van successierechten veel verder staat en sinds 1 januari 2016 heeft het een uitzondering op het stelsel van hoofdelijke aansprakelijkheid ingevoerd in het geval van schenkingen die tijdens de verdachte periode werden toegekend.

Dat is het geval wanneer een schenking tijdens de verdachte periode werd toegekend aan een persoon die noch erfgenaam, noch legataris nog algemeen begiftigde is. In dat geval voorziet artikel 70, paragraaf 2 van het

Wetboek van successierechten dat de *erfgenamen, legatarissen en algemene begiftigden* samen tegenover de Staat, pro rata hun erfdeel, gehouden zijn tot de totaliteit van de successierechten en interesten die verschuldigd zijn door de begiftigde waarvan de schenking opnieuw in de nalatenschap werd opgenomen.

Concreet betekent dit dat de erfgenamen, legatarissen en algemene begiftigden in het verslag van *verplichting tot schuld* tegenover de Staat kunnen gehouden worden tot het betalen van de successierechten op de activa die hen niet toekomen aangezien ze reeds aan derden werden toegekend tijdens de verdachte periode. Artikel 75 van het Wetboek van successierechten voorziet duidelijk dat in het kader van de *bijdrage tot de schuld* de successierechten gedragen worden in functie van het vervallen voordeel, maar wat doen wanneer de begiftigde, ten gevolge van een verhaalrecht dat uitgevoerd wordt door de erfgenaam die betaald heeft, de rechten niet wil of kan terugbetalen?

Het is die hoofdelijke aansprakelijkheid die door een algemeen legataris werd aangebracht in een zaak waarin hij gehouden was tot de successierechten op schenkingen die tijdens de verdachte periode door de overledene toegekend werden en waarvan hij geen kennis had bij het aanvaarden van de erfenis.

In het kader van een prejudiciële vraag die bij die gelegenheid aan haar werd gesteld, heeft het Grondwettelijk Hof beslist dat deze situatie discriminerend was. (arrest van 22 februari 2018).

Het Hof zegt eerst dat de hoofdelijkheid die door artikel 70 van het Wetboek van successierechten wordt opgelegd, gerechtvaardigd wordt door de vrees voor nalatigheden of fraude die uitmonden in het onttrekken van het voorwerp van *bijzondere legaten* aan de belastingen. Vervolgens zegt het Hof dat de bepalingen van artikel 70 zelf geen disproportionele inbreuk plegen op de rechten van de belanghebbende, de erfgenamen, de begiftigden en de algemeen legatarissen die de mogelijkheid hebben, wanneer een *bijzonder legaat* moet gegeven worden, om er zich van te verzekeren dat de begunstigde de daarmee gepaard gaande successierechten zal betalen en ze beschikken over een rechtsmiddel tegen hem zoals voorzien in artikel 75 van het Wetboek.

De situatie is anders als er in plaats van een bijzonder legaat die door de erfgenamen moet worden gegeven, zij te maken krijgen met *een schenking die tijdens de verdachte periode werd toegekend*. In deze tweede hypothese beslist het Hof dat de bepalingen van artikel 70 van het Wetboek van successierechten discriminerend zijn, omdat

ze de strijd tussen de bijzondere legatarissen enerzijds en de begunstigden van roerende schenkingen anderzijds op eenzelfde manier behandelen: in geval van roerende schenking kan artikel 70 een disproportionele inbreuk plegen op het eigendomsrecht. Aangezien de schenking rechtstreeks door de overledene werd geschonken, kunnen de erfgenamen inderdaad de erfenis aanvaard hebben, zonder kennis te hebben van het bestaan van die schenking en zich op die manier *“ook hoofdelijk gehouden zien tot de betaling van de successierechten op goederen die zij normaal gezien hadden kunnen erven, als de overledene deze schenkingen niet had uitgevoerd binnen de drie jaar voorafgaand aan zijn overlijden”*.

Gelet op deze welgekomen beslissing dringt een aanpassing van artikel 70 van het Wetboek van successierechten zich op... in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het Waals Gewest, want nogmaals blijkt dat het Vlaams Gewest op het vlak van successierechten veel verder staat en sinds 1 januari 2016 heeft het een uitzondering op het stelsel van hoofdelijke aansprakelijkheid ingevoerd in het geval van schenkingen die tijdens de verdachte periode werden toegekend.

Sylvie LEYDER

Nietigheid van de directoriale beslissing in geval van het niet respecteren van de vraag tot hoorzitting van de belastingplichtige

Het Hof van Beroep van Bergen heeft onlangs de gelegenheid gehad om de fiscale administratie te straffen, omdat ze geen gevolg hadden gegeven aan de aanvraag van de advocaat van een belastingplichtige om, in het stadium van het bezwaarschrift, gehoord te worden door de onderzoekende ambtenaar.

Het Hof heeft de betwiste directoriale beslissing inderdaad met terugwerkende kracht vernietigd.

De raadsman van de belastingplichtige had in zijn bezwaarschrift gevraagd om kennis te kunnen nemen van het administratief dossier en om samen met zijn cliënt gehoord te worden door de ambtenaar die belast was met het onderzoek van het bezwaarschrift.

De fiscale administratie nam haar beslissing zonder hen te horen, dit in strijd met artikel 374, paragraaf 2 van het WIB1992.

Het Hof van Beroep van Bergen

spreekt de nietigheid van de directoriale beslissing uit, vaststellende na onderzoek van de dossierstukken, dat, ondanks een gemiste afspraak door een vergissing in de agenda, duidelijk uit de briefwisseling van de advocaat bleek dat de belastingplichtige nog steeds wenste gehoord te worden en kennis wou nemen van het administratief dossier door zelf spontaan meerdere data voor een afspraak voor te stellen.

De fiscale administratie kon niet aantonen dat er gevolg werd gegeven aan deze aanvraag voor een afspraak.

Dit had belangrijke gevolgen, aangezien, door de uitspraak van deze nietigheid, het Hof de aanvraag tot validering van de drie subsidiaire heffingen die door de fiscale administratie bij conclusie geformuleerd werden op grond van artikel 356 van het WIB 1992 ongegrond verklaarde, omwille van het terugwerkend effect van de nietigheid van de betwiste directoriale beslissing.

Dit had belangrijke gevolgen, aangezien, door de uitspraak van deze nietigheid, het Hof de aanvraag tot validering van de drie subsidiaire heffingen die door de fiscale administratie bij conclusie geformuleerd werden op grond van artikel 356 van het WIB 1992 ongegrond verklaarde, omwille van het terugwerkend effect van de nietigheid van de betwiste directoriale beslissing.

Wanneer de belastingplichtige dus een bezwaarschrift indient tegen een belasting, zal hij er moeten op letten dat hij de toepassing van artikel 374, paragraaf 3 vraagt, dat hij vraagt om gehoord te worden door de ambtenaar van financiën en dat hij controleert dat de fiscale administratie weldegelijk gevolg geeft aan deze aanvraag.

Bij gebrek hiervan zal de directoriale beslissing door de gerechtelijke instanties met terugwerkende kracht kunnen vernietigd worden.

Pascale HAUTFENNE

Verstrenging van de sancties in geval van niet-neerlegging van de jaarrekeningen

Het Wetboek van vennootschappen legt aan de vennootschappen die in België gevestigd zijn de verplichting op om hun jaarrekeningen binnen de zes maanden na de afsluiting van het boekjaar¹ voor goedkeuring aan de algemene vergadering voor te leggen en deze binnen de dertig dagen na goedkeuring (en ten laatste, binnen de zeven maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar)² neer te leggen bij de Nationale Bank van België. Het niet respecteren van deze verplichting tot neerlegging wordt door de wet bestraft en kan leiden tot de gerechtelijke ontbinding van de vennootschap³.

Tot op vandaag kon de rechtbank de ontbinding van een vennootschap “op vraag van elke belanghebbende of van het openbaar ministerie” uitspreken wanneer deze de verplichting om haar jaarrekeningen neer te leggen niet had gerespecteerd gedurende “drie opeenvolgende boekjaren”.

In zijn antwoord op een parlementaire vraag⁴ had de minister van justitie berekend dat meer dan 140.000 vennootschappen waren die geen jaarrekeningen hadden

neergelegd, waarvan velen dienen beschouwd te worden als “slapende” vennootschappen of “spookvennootschappen”. Om efficiënter te kunnen strijden tegen vennootschappen die hun jaarrekeningen laattijdig of helemaal niet publiceren, werd de procedure van gerechtelijke ontbinding sterk versoepeld door de wet van 17 mei 2017⁵, gewijzigd door de wet van 11 augustus 2017⁶.

Voortaan kan de rechtbank de ontbinding van een vennootschap uitspreken “op vraag van elke belanghebbende of van het openbaar ministerie, of na communicatie door de kamer van ondernemingen in moeilijkheden” wanneer deze “de verplichting om de jaarrekeningen neer te leggen niet gerespecteerd heeft”. Een vennootschap kan voortaan na slechts één boekjaar gerechtelijk ontbonden worden voor het niet-neerleggen van haar jaarrekeningen, middels het respecteren van het verlopen van een termijn van zeven maanden volgend op de afsluitingsdatum van het boekjaar. Concreet betekent dit dat dergelijke vordering reeds kan ingediend worden vanaf de 8e maand volgend op de afsluiting van het belastingjaar.

Deze vordering kan bovendien ingediend worden door elke belanghebbende (een klant, een leverancier, enz.), door het openbaar ministerie, maar ook door de kamer van ondernemingen in moeilijkheden.

In de twee eerste gevallen zal de rechtbank een regularisatieperiode van ten minste drie maanden aan de vennootschap toekennen en zal het dossier naar de kamer van ondernemingen in moeilijkheden doorsturen, zodat zij het dossier kunnen opvolgen. Na het verlopen van die termijn zal de rechtbank oordelen op basis van een verslag van de kamer van ondernemingen in moeilijkheden.

¹ Art.92, § 1ste, paragraaf 2 W.Venn.

² Art.98, paragraaf 2, W.Venn.

³ Art.182 W.Venn.

⁴ V. en A., Kamer, 2014-15, nr. 54-024, 174 – V. nr. 262, Barbara Pas, 18 maart 2015 nr. 262, 18 maart 2015.

⁵ Wet van 17 mei 2017 tot wijziging van diverse wetten met het oog op de aanvulling van de gerechtelijke ontbindingsprocedure van vennootschappen », B.S., 12/06/2017.

⁶ Wet houdende invoeging van het Boek XX “Insolventie van ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht, B.S., 11/09/2017.

In het derde geval zal de rechtbank ofwel een regularisatieperiode kunnen toestaan en het

dossier overmaken aan de kamer voor ondernemingen in moeilijkheden zodat zij het verder kunnen opvolgen, ofwel de ontbinding uitspreken. De ontbinding van de vennootschap zal echter slechts in drie gevallen kunnen uitgesproken worden:

Het niet-respecteren van de verplichting om de jaarrekeningen neer te leggen kan voortaan zware gevolgen hebben voor een vennootschap die nu riskeert om gedwongen ontbonden te worden vanaf het eerste boekjaar. Daarbij komt nog het risico op het aanvoeren van de burgerlijke aansprakelijkheid van de bestuurders alsook de veroordeling tot de betaling van een boete waaraan de vennootschap zich blootstelt.

De bestuurders of zaakvoerder van vennootschappen moeten dus een grotere voorzichtigheid aan de dag leggen.

- 1° Wanneer deze vennootschap ambtshalve werd geschrapt;
- 2° Indien zij, ondanks twee uitnodigingen met een tussenperiode van 30 dagen waarbij de tweede bij gerechtsbrief werd verstuurd, niet voor de kamer van ondernemingen in moeilijkheden is verschenen;
- 3° Indien de bestuurders of zaakvoerders niet over fundamentele competenties inzake beheer beschikken of niet over de bij wet, decreet of ordonnantie opgelegde beroepskwalificaties beschikken voor de uitoefening van de activiteit.

Wat betreft de vereffening van de vennootschap voorziet de wet dat de rechtbank ofwel de onmiddellijke afsluiting van de vereffening

zal kunnen uitspreken, ofwel de wijze van vereffening kan bepalen en één of meerdere vereffenaars kan aanstellen, ofwel kan beslissen om geen vereffenaar aan te duiden wanneer geen enkele belanghebbende de aanstelling van een vereffenaar vraagt⁷.

Het niet-respecteren van de verplichting om de jaarrekeningen neer te leggen kan voortaan zware gevolgen hebben voor een vennootschap die nu riskeert om gedwongen ontbonden te worden vanaf het eerste boekjaar. Daarbij komt nog het risico op het aanvoeren van de burgerlijke aansprakelijkheid van de bestuurders alsook de veroordeling tot de betaling van een boete waaraan de vennootschap zich blootstelt.

De bestuurders of zaakvoerder van vennootschappen moeten dus een grotere voorzichtigheid aan de dag leggen.

⁷ In dat geval zal elke belanghebbende gedurende een jaar vanaf de publicatie van de ontbinding in het Belgisch Staatblad de aanstelling van een vereffenaar bij de rechtbank kunnen eisen..

Chloé BINNEMANS

IDEFISC

Tel. : 02/646 46 36

Fax : 02/644 38 00

**IDEFISC wordt uitgegeven
door Thierry AFSCRIFT**in samenwerking met
Pascale HAUTFENNE hoofdredacteur
en

Chloé BINNEMANS

Sylvie LEYDER

Séverine SEGIER

Verantwoordelijke uitgever:

Thierry AFSCRIFT

Lensstraat 13

1000 Brussel

Internet<http://www.idefisc.be>**Volgend nummer:**

September 2018

Wil u Idefisc per e-mail
ontvangen, stuur dan
uw e-mailadres naar
info@idefisc.be.De door Idefisc gepubliceerde infor-
matie is louter informatief. Het betreft
geen juridisch advies aangaande
welbepaalde situaties.Deze uitgave is tevens verkrijgbaar
in het Frans. Indien u de Franse tekst
wenst te ontvangen, kan u een e-mail
sturen aan info@idefisc.be. Wij passen
onze databank vervolgens in die zin
aan.

Design by Artwhere

www.artwhere.be